

Nr 67.

Av herr **Näsström** m. fl., om viss ändring i villkoren för erhållande av statens räntefria studielån.

I villkoren för erhållande av statens räntefria studielån är föreskrivet att skolan, vari den sökande erhåller sin utbildning, skall vara statsunderstödd eller statskontrollerad.

Även om dessa villkor och särskilt det senare ha sitt berättigande, så innebär detta att elever vid likvärdiga skolor icke kunna komma i åtnjutande av sådana lån. Nu torde väl förhållandena vara sådana att eleverna vid de förstnämnda skolorna, universitet och högskolor, i stor utsträckning tillhöra de samhällsgrupper som i ekonomiskt avseende icke ha det sämst ställt, utan i stället haft möjligheter att passera olika läroanstalter på vägen upp mot de högre.

Däremot förekommer det mycket ofta att vid andra läroanstalter av mera fackbetonad karaktär eleverna komma direkt från arbetsmaskinen på verkstaden eller från plogen på åkern och placera sig på skolbänken. I dessa senare fall är man övertygad om att det är energi och intresse för studier som driva eleven fram. På samma gång hava sådana elever i allmänhet stora ekonomiska bekymmer att brottas med under skoltiden, vilka måhända så småningom även kunna inverka menligt på deras energi och uthållighet i skolarbetet.

Nu är det ju känt att det finns möjligheter till lättnader i form av stipendier, nedsättning av kursavgifter m. m., men detta är i de flesta fall icke tillräckligt. Här om någonsin vore lån behövliga men då äro svårigheterna därför större än i många andra fall. Därför skulle man kunna förutsätta att statens räntefria studielån skulle vara bästa låneformen även härvidlag.

Som ett exempel på skolor vi här närmast tänka på skulle komma i fråga vid en utökning i lånevillkoren, kan nämnas Stockholms tekniska institut och därmed jämförliga läroanstalter.

Här nämnda institut har som inspektor professorn vid kungl. tekniska högskolan Bengt A. Afzelius, vilket torde borga för skolans berättigande som högvärdig läroanstalt.

Vidare framgår av skolans redogörelser att elevernas utbildning på olika områden äro godkända av olika statliga organ såsom kungl. kommerskollegium, kungl. socialstyrelsen m. fl.

Den anslutning skolan har bevisas bäst därigenom att elevantalet ständigt stegras och var under vårterminen 1941 icke mindre än 2 527 elever.

Ser man på elevernas fördelning i socialt hänseende så finner man att 24 procent tillhör den bemedlade klassen, 32 procent den mindre bemedlade

och 44 procent den obemedlade. Härav framgår tydligt att de lånebehövandes antal i detta fall är ganska stort. Om man vidare utgår ifrån att dessa studielån, utom möjligen i vissa undantagsfall, bli återbetalda, så blir ju den direkta utgiften för staten endast den ränteförlust som uppstår.

Denna omständighet gör enligt vår mening att man icke bör sätta en allt för snäv gräns för dessa lånemöjligheter.

Med hänvisning till vad som här anförts tillåta vi oss föreslå,

att riksdagen måtte besluta uppdraga åt Kungl. Maj:t att på sätt Kungl. Maj:t finner lämpligt utöka villkoren för erhållande av statens räntefria studielån till elever vid skolor av här nämnt slag.

Stockholm den 21 januari 1942.

Emil Näsström.

Verner Söderkvist.

A. Gillström.
